

N:o 36.

Af herr **Adelsköld**, om skrifvelse till Konungen med begäran om utfärdande af en ny författning rörande kontroll öfver tillverkning och försäljning af konstsmör.

Uti alla civiliserade länders landbrukslitteratur upptager för närvarande frågan om *konstsmöret* ett framstående rum, med anledning af den viktiga plats detta fabrikat redan intagit bland födoämnen och dagligen mer och mer eröfrar på världsmarknaden och det högst väsentliga inflytande det kan komma att utöfva på landtbruket.

Beredningen af detta konst- eller *margarin-smör*, som det oftast benämnes på grund af sin hufvudbeståndsdel, måste äfven räknas till en af de betydelsefullaste uppfinningar inom den kemiska industriens område, som i nyare tider blifvit gjorda, då derigenom på artificiell väg åstadkommits en produkt, som, *om den är väl beredd af rena och oskadliga råämnen*, i näringsvärde och användbarhet närmar sig naturligt smör af bättre beskaffenhet, och öfverträffar de sämre sorterna, som kan säljas till vida lägre pris och därför redan vunnit en otrolig förbrukning under den jemförelsevis korta tid, som förflutit sedan dess upptäckt i slutet af 1860-talet.

Bland de många försök att förbättra den arbetande befolkningens ställning, till hvilken Napoleon III gaf uppslag, samt till åstadkommande af ett mera hållbart smör för marinen, är äfven det uppdrag han lemnade åt kemisten F. Mége Maurries att på artificiell väg söka bereda ett smör, som vore billigare och hållbarare än det vanliga. Dessa försök anställdes å den kejserliga farmen i Vincennes och ledde till uppfinningen af *oleomargarin-smöret*.

År 1869 uttogs första patentet på tillverkningen af denna nya vara, och nu efter 18 år finnas redan i Amerika och Europa hundradetals fabriker för tillverkning af konstsmör, deraf endast i Holland mellan 60 och 70, hvaraf de större *dagligen* producera 20 till 40 tusen kilogram, och det finnes, enligt assistenten vid danska universitetslaboratoriet Carl Steenbacks »Afhandling om konstsmörret», fabriker af den storlek att de i hvarje vecka producera så mycket konstsmör som i vigt motsvarar den mängd natursmör, som under samma tid kunde frambringas af mjölken från 300,000 kor.

Ensamt från Holland exporteras konstsmör årligen till ett värde af 90 millioner kronor och af de 43,162,000 kilogram smör och smör-surrogat, som under de 4 första månaderna af 1886 infördes till England, utgjordes ej mindre än 16,538,000 kilos eller nära 40 procent af margarin, och af de 60 procenten upptagna såsom natursmör var antagligen en ej så ringa del mer eller mindre uppblandad med margarin.

Vinsten på denna fabrikation, isynnerhet då man, såsom på åtskilliga ställen är fallet, icke är så noga med råämnenas beskaffenhet, är oerhörd, och i den förtjenstfulla tidskriften »Nordisk Mejeritidning», hvarur åtskilligt i denna uppsats är hemtadt, lemnas uppgift på personer, hvilka börjat konstsmörtillverkning med så godt som »två tomma händer» och inom några år samlat en förmögenhet af 5—7 till 9 millioner kronor. Detta är äfven lätt förklarligt, då man känner att konstsmör af bästa beskaffenhet, som tillverkas för ungefär halfva till två tredjedels kostnad mot natursmör, men ofta säljes såsom det senare. Denna illojala handel med konstsmör och blandningar dermed skär således, som man brukar säga, breda remmar ur landtmannens hud, och anses af många fackmän och auktoriteter så farlig för jordbruket, att den borde helt och hållet i lag förbjudas.

Vid tillverkningen af margarinsmör användes i början endast bästa talg af samma dag slagtrade oxar, ur hvilken stearinen afskildes, hvarefter den kvarvarande oleomargarinen kärnades tillsammans med söt komjolk. Sålunda beredd af rena och oskadliga fettämnen, utgör margarinsmör ett förträffligt surrogat för smör, som kan säljas till lågt pris, och ersätter i det allra närmaste ett godt natursmör.

Den kommission, som i Tyskland varit nedsatt för att afgifva förslag till lagstiftning rörande konstsmör, har äfven uttalat sig i denna anda, och förklarar »fabrikationen af godt margarinsmör vara en i hvarje hänseende nyttig industrigren, hvars socialt ekonomiska uppgift det vore att ombilda ett billigt djurfettämne (talg) som blott i inskränkt

skala låter använda sig som näringsmedel för människor till ett värdefullare och på samma gång billigare; dock under förutsättning att denna konstprodukt icke må gå i handeln såsom natursmör, så att den som vill köpa sistnämnda vara löper risk att erhålla ett surrogat af mindre handelsvärde.»

Allt efter som margarinsmörförbrukningen tilltagit, har emellertid tillgången på god talg icke räckt till; och begäret efter större vinst har naturligtvis äfven bidragit till att andra billigare men sämre råämnen, i synnerhet i Amerika, användes vid tillverkningen af margarin. Sålunda har man erhållit visshet om att till margarinberedning användes fett af svin, som till stort antal årligen sjelfdö i s. k. svinkolera, och en epidemi, som började i Chicago år 1881, tillskrifves enligt Medical & Surgical Reporter för år 1881 förtärandet af sålunda beredd konstsmör.

Uti en annan amerikansk tidskrift, Sanatory Record af den 15 april 1884, meddelas detaljerad undersökning af 30 sorter konstsmörspof, hvaraf framgick att »endast spår af naturliga smörbeståndsdelar funnos i $\frac{3}{4}$ af dessa prof».

Härsket och skämdt fett från slagterierna, som göres luktlöst med syror, att de fräta upp naglarne på arbetarne, samt affall från tvålfabriker o. d. äro bland de minst oaptitliga ämnen, som användas vid margarintillverkning, men man hyser icke det ringaste skrupel att använda fett af djur, som dött i mjeltbrand, i tuberkulos, i trikinsjuka, i rabies, i gulsot, i trumsjuka och genom förgiftningar o. s. v., hvarförutom fettämnen ur kloakvatten jemväl afskummas för att förvandlas till »smör» och »sötmjölksost», och enligt »Dansk Ugeskrift för Landtmän», har en mr Huét för ej länge sedan uttagit ett patent utgående på att upptaga nedgräfdade djur ur hvad som på danska kallas »Rakkerkuler», d. v. s. gropar vid veterinärrättningar och liknande ställen för att använda fett till »finaste herrgårdssmör». »Längre kan man svårigen gå hvarken i otillständig fabrikation eller i skamlös oblyghet» utbrister professor Hjalmar Nathorst i en uppsats om konstsmöret, men hvem vet om icke, ifall, som det är att antaga, resultatet af nämnda patent utfaller vinstgifvande, tanken ledes på användandet af ännu ruskigare råämnen. För vinstbegäret är ingenting heligt, icke en gång slagfälten och kyrkogårdarne, och på kemiens nuvarande ståndpunkt finnes intet hinder att förvandla nästan hvarje organiskt ämne i vegetabilisk och animalisk föda. — Då man vidare har sig bekant att beredningen af konstsmöret icke kan ske vid högre temperatur än 40 à 50 grader Celsius, vid hvilken temperatur alla de treffliga små hus-

djur, som finnas i fettet, och som kallas parasiter, bakterier, baciller, trikiner, mikrober o. s. v. ingalunda skadas till helsan, utan snarare undergå en sorts »renkultur» under det uppfriskande ångbadet i de stora margaringrytorna, och sålunda uppggade, i lifslevande tillstånd medfölja konstsmöret i människomagen, blifver förhållandet i verkligheten ganska kusligt.

Medicinska auktoriteter, såsom medicinalrådet Sell i helsovårdsstyrelsen i Berlin, doktor Schrodt m. fl. samt en af regeringen tillsatt kommission af läkare i Amerika, hafva efter anställda mikroskopiska undersökningar konstaterat att konstsmöret, beredt af fettet af sjuka djur samt annat fettämne, kan innehålla alla de *sjukdomsfrön i lefvande tillstånd, som finnas i fettet*, deribland äfven ägg af benickemaskar, och den sistnämnda läkarekommissionen har under edlig förpligtelse uttalat som sin mening att förtärandet af en *sådan* föda icke kan blifva utan menligt inflytande på allmänna helsotillståndet och dödligheten, samt att, på denna grund, tillverkningen och begagnandet af konstsmör ovilkorligen borde förbjudas.

I Amerika, der det mesta ofog bedrifves i tillverkningen af konstsmör och konstost, har äfven de strängaste lagstadganden utfärdats mot dessa konstprodukter. — I staten New-York har lagstiftande myndigheten antagit en lag, som alldeles förbjuder försäljningen af oleomargarin till mat inom statens område. I Pensylvanien och i Minnesota är äfven antagen en lag som förbjuder både tillverkning och försäljning af konstsmör. I New-Hampshire är stadgadt att hvarje efterhärkning af smör eller substitut för smör, som icke helt och hållet tillverkats af mjölk, skall färgas i kulör, som bestämdt skiljer det från natursmör, samt att för *hvarje* paket konstsmör, som säljes eller finnes utbjudet till salu och icke är på sådant sätt färgadt, skall bötas 50 dollars, hvaraf hälften tillfaller angifvaren. Samma föreskrift i afseende på färgningen af konstsmöret i annau färg än natursmöret, gäller äfven i andra stater och kommer antagligen att stadgas i Ryssland, så att hvar och en som vill köpa och förtära konstprodukten, må veta hvad han får — och riskerar.

Största svårigheten i afseende på all lagstiftning emot konstsmör ligger uti att skilja detsamma, äfven af sämre kvaliteter, från äkta; och ju bättre det är, och mera uppblandadt med natursmör, desto mera växa svårigheterna i detta afseende, såsom exempel hvarpå kan anföras att, vid en mejerieställning i England, tillerkändes ett prof konstsmör, som var utställt som natursmör, ett högt pris, hvilket utställaren emellertid efteråt lemnade tillbaka, med upplysning att han

utställt detsamma för att visa huru svårt det var att skilja konstprodukten från den naturliga, och huru lätt allmänheten således kunde vilseledas och bedragas. Och frestelsen hos återförsäljare att sälja konstsmör för äkta, är i sanning icke ringa, då vinsten på hvarje kilogram kan uppgå till 60 å 80 öre eller nära 50 procent af varans värde. Derför skall återförsäljaren alltid hafva mer benägenhet och fördel att sälja konstsmör än äkta, och på alla sätt söka krångla sig från lagbestämmelser, som hindra eller försvåra denna »näring».

»Blifver emellertid icke den ärliga mejerihandteringen — säger vår mejeriagent i England herr Wedin i bref till motionären af den 19 sistlidne December — kraftigt understödd och skyddad i denna oärliga kamp med konstsmöret, föreligger stor fara att jordbruket dukar under.»

Efter öppnandet af en kortare farled emellan Medelhafvet och Indiska oceanen genom Suez-kanalen, och införandet af stora snabbgående bränslebesparande ångfartyg för fraktfarten mellan Europa och jordens bördigaste trakter Australien, Ostindien och Amerika, der den »jungfruliga jorden» ännu endast begär utsäde, för vinnande af de rikaste skördar, och efter anläggningen af jernvägar från det inre af dessa lyckligt lottade delar af jordklotet till skeppningsorterna vid hafvet, hafva spanmålsprisen i Europa, genom snabbare tillförsel och billigare frakter, under de senare åren nedgått, så att spanmålsodling, åtminstone hvad höstsäd beträffar, ej längre är lönande och knappast betäcker produktionskostnaden, ännu mindre lemnar ränta på egendom och tillgång till skatter och onera af alla de slag, som utkrävas för statens och kommunens behof. Praktiska jordbrukare hafva därför mer och mer från produktion af spanmål börjat öfvergå till boskapskötsel. Och foderväxtodlingen i större utsträckning ersätter vid klokt och väl skötta landtbruk allt mer den förra ruinerande spanmålsodlingen. Skördarne uppfordras på detta sätt på djuren och förvandlas i kött och mejeriprodukter, hvilka hafva mera lönande afsättning å världsmarknaden, och, i motsats mot spanmålsodlingen för afsalu, som beröfvar jorden dess växtfödoämnen, hvilka medelst dyrbar konstgödning måste ersättas, återvända genom utvidgad kreatursskötsel, på naturligt sätt, de näringsämnen till jorden, som växterna upptagit, gifvande sålunda upphof till nya och rikare skördar.

Genom att på detta sätt ombilda Europas landthushållning, hade den otvifvelaktigt egt förmåga att bestå i den täflan med af naturen lyckligare lottade verldsdelar, som lättad kommunikation åstadkommit; men så uppfans konstsmöret och konstosten, hvaraf i synnerhet det

förstnämnda genom den oerhört tilltagande produktionen på det allvarligaste hotar den ärliga mejerihandteringen och derigenom Europas hela jordbruk.

Samma fara hotar således äfven vårt lands modernäring.

För ej så länge sedan importerade Sverige mera smör än som utfördes, och det var först år 1861 som ett öfverskott i utförseln visade sig. Detta öfverskott utgjordes visserligen endast af blygsamma 1,148 kilogram, men efter år 1870, då detta öfverskott redan stigit till 309,416 kilogram har det jemnt och stadigt stigit så att då hela smörutförseln år 1886 uppgick till det betydliga beloppet af 11,916,800 kilogram med ett värde af omkring 25 millioner kronor, utgjorde öfverskottet af utförseln öfver det införda smöret (troligen till ej obetydlig del konstsmör) ej mindre än 8,733,484 kilogram; bevisande ladugårdsskötselns stora och glädjande framsteg under denna korta tid. Under tiden mellan 1870 och 1886 eller under loppet af de sista 16 åren har hela smörutförseln från Sverige uppgått till det aktningvärda beloppet af 94,102,361 kilogram, för hvilket inkommit till landet öfver 200 millioner kronor.

Hvar och en kan lätt uträkna hvilken lucka skulle uppkomma i vår handelsbalans och hvad jordbruket skulle förlora, om denna smör-export minskades eller priset nedsattes, och detta kunde lätt nog hända om samvetslösa mejeriegare här, likasom på andra ställen, skulle börja uppblanda vårt *ännu* välkända smör med margarin.

Holland utgör i fråga härom ett varnande exempel, ty sedan mejerierna der började blanda smöret med margarin, har Hollands utförsel af natursmör till England minskats med närmare 60 procent, och priset fallit, så att Hollands natursmörmarknad på England, som förr varit den betydligaste och mest välkända, nu nedgått till mindre än hälften af Danmarks, och för närvarande är lägre än Sveriges smör-export till England. Smörmarknaden är så känslig, och svårigheten att skilja äkta från förfalskadt smör så stor, att det blott behöfs en misstanke att förfalskning på ett eller annat ställe sker, för att ett helt lands mejerihandtering skall komma i misskredit.

Med anledning af dessa tvenne ofvananförda förhållanden — konstsmörets tilltagande försäljning under namn, heder och värdighet af natursmör, och den fara som derigenom hotar hvarje lands modernäring jordbruket — hafva de flesta stater i Europa stiftat lagar utgående på att förhindra bedrägeriet att konstsmör säljes som naturligt, och som derföre vid fängelsestraff och höga böter förbjuda att, under

benämningen smör, utbjuda eller sälja hvarje produkt, som tillverkats af annat fettämne än mjölk.

Jag har sökt förskaffa mig de europeiska staternas lagstiftning rörande konstsmöret, och har härhos såsom bilagor till motionen äran bifoga de författningar i ämnet som kunnat erhållas, nemligen den engelska af den 23 augusti 1887, hvilken trädte i kraft under detta års början, den danska af den 10 april 1885, den franska af den 14 mars 1887, samt utdrag ur Nordisk mejeritidning angående den ryska, och den tyska af den 12 juli 1887, hvarförutom öfversättningar af den franska och engelska lagen, upptagen i samma mejeritidning, jemväl bifogas.

Äfven här i Sverige utkom redan den 2 oktober 1885 en »nådig förordning angående kontroll å handeln med margarin- eller konstgjordt smör» — hvilken jemväl bifogas. Uti alla dessa förordningar har lagstiftaren visserligen haft jordbruksintresset för ögonen samt jemväl allmänhetens så till vida, att man velat förekomma bedrägeriet att konstsmöret såldes till för högt pris, men deremot har man icke fäst ringaste afseende vid den helsovådliga sidan af saken, såsom i Amerika, der konstsmöret, såsom ofvan anförts, af sanitära skäl, i en del stater helt och hållet förbjudits.

Och hvad särskildt vår svenska förordning beträffar, synes den icke hafva gjort mycket väsen af sig, hvilket antingen måste komma sig deraf att såväl de utlänningar, som sälja konstsmör till Sverige, som landets egna konstsmörshandelsmän måste vara jemförelsevis ovanligt samvetsgranna och laglydiga, eller att »vederbörande» och allmänheten ej rätt uppfattat förordningens innebörd och ej haft aning om att hvad som ofta säljes som smör i verkligheten är någonting helt annat. Men orsaken att, mig veterligen, aldrig här i Sverige under de 2 år förordningen varit gällande någon tilltalats för olaga import och försäljning af konstsmör kan ju äfven ligga uti författningens stadgande i § 10 att undersökningskostnaden för ett smörprof skall utgöra 12 (säger tolf) kronor, samt att enligt § 11, »kostnaden för undersökningen skall utbetalas af den som påkallat densamma» — äfvensom uti de vidlyftiga formaliteterna vid undersökningen och omgångarne att utfä utbetald undersökningskostnaden, om bevisning kan åstadkommas och säljaren slutligen genom laga kraftvunnen dom förklaras skyldig till brott mot författningen.

Ty hvem som köper en liten smörklimp, som de flesta konsumenter göra, vill utsätta sig för denna betydliga kostnad och allt detta besvär.

I de flesta mindre städerna och på landet, der de sämsta varorna till högsta pris oftast förekomma, är dessutom såväl denna smörförordning, som den s. k. »giftstadgan», i brist på skickliga kemister, så godt som omöjlig att tillämpa.

Till Sverige importerades, år 1886, 3,382,004 kilogram smör, hvaraf 529,748 i tullkamrarne angifvits såsom konstsmör (se bil. Litt. I och K). 529,748 kilogram (lika med 1,245,000 æ) smör är ju icke något synnerligen stort quantum, om det fördelas på Sveriges 4,680,000 invånare, men har detta konstsmör inkommit i riket, så måste det naturligtvis vara såldt och förtärtdt, och då borde man, annat än undantagsvis, hafva sett de anslag rörande margarinförsäljning förordningen föreskrifver, ty i annat fall skulle detta konstsmör mot författningen vara olagligen afyttradt såsom natursmör — såvida det ej reexporterats, hvilket emellertid icke, så vidt mig är bekant, förekommer i tulljournalerna. En del har naturligtvis användts af *importören* i bagerier, å restaurationer och för andra ändamål, men för min del, har jag all anledning tro att det mesta af den såsom konstsmör angifna, importerade varan, afyttrats af mellanhänderna såsom natursmör, samt att ej obetydligt af det öfriga som angifvits såsom tillverkad af mjölk eller grädde, äfven varit konstsmör och lurats i allmänheten såsom verkligt smör. Jag antager detta på grund af uppgifterna i tulljournalerna på de länder, hvarifrån »smör af mjölk eller grädde» importerats till Sverige.

Så uppgifves bland annat att från Danmark 1886 importerats 220,506 kilogram eller *öfver 500,000 æ smör af mjölk eller grädde* samt 69,064 kilogram »konstgjordt smör». (Se bilagorna I och K.)

Det osannolika uti, att våra vänner danskarne oegennyttigt skulle hitsända så stora quantiteter verkligt natursmör till Sverige, för hvilket de naturligtvis måste hafva en fördelaktigare marknad i England, ligger i öppen dag, hvadan troligt är att det mesta af dessa 500,000 æ , som fått passera såsom »smör af mjölk eller grädde», i verkligheten varit margarin eller, såsom oftast är fallet, margarin försatt med någon del natursmör.

Danmark har redan en ej obetydlig fabrikation af margarinsmör eller 3,600,000 danska æ , hvaraf omkring 450,000 exporteras. För egen förbrukning eller andra ändamål importerar Danmark dessutom bland annat cirka 745,00 æ norskt och cirka 600,000 æ holländskt margarin, hvartill kommer en högst betydlig import af margarin från New-York, med de danska s. k. Tingvalla-ångbåtarne, om storleken af hvilken import jag emellertid icke lyckats erhålla exakt uppgift, och

icke heller rörande användningen af denna från Amerika direkt importerade vara, hvilken, enligt hvad ofvan anförts, af sanitära skäl förbjudits till afsalu i sitt hemland och öfver hvars öde efter dess ankomst till Köpenhamn en viss hemlighetsfullhet synes råda.

Hvem vet om icke, när allt kommer omkring, det är denna å tillverkningsorten, Amerika, förbjudna, ofvan beskrifna, mindre aptitliga vara, vi hufvudsakligen erhålla från Danmark, och som i stor skala användes af bagare och restauratörer samt afyttras i butikerna som smör?

Granskar man närmare tabellen bil. Litt. I rörande »införsel af smör tillverkad af mjölk eller grädde», visar sig deraf att, utom Danmark, äfven Preussen, Lübeck, Hamburg, Bremen, Holland och England godhetsfullt skulle hafva 1886 tillsändt oss stora partier natursmör, hvilket emellertid måste anses föga troligt, alldenstund denna vara öfverallt å dessa ställen noteras högre än i Sverige, utan är äfven största delen häraf antagligen margarin. Äro dessa misstankar grundade, så bevisas deraf, att olaga försäljning af dåligt och helsosvärdligt margarin såsom smör måste pågå i stor skala i Sverige samt att den kongl. förordningen af den 2 oktober 1885 »angående kontroll å handeln med margarin eller konstgjordt smör» icke skulle gjort tillbörlig verkan och visa sig kontrollerande och effektiv eller icke nog strängt tillämpats eller kunnat tillämpas af »vederbörande», samt att en omarbetning deraf således borde vara nyttig och nödvändig, företrädesvis ur *sanitär* synpunkt.

Under senare tiden har ofantligt mycket gjorts för allmänna hälsotillståndets förbättrande och till *förekommande* af sjukdomar. Stränga och mycket betungande åtgärder vidtagas för att förhindra sjukdomar bland djuren. Oerhörda kostnader äro nedlagda på dränering och torrläggning af städer och osunda trakter samt på vattenledningarna för erhållande af godt och helsosamt hushålls- och dricksvatten. De flesta civiliserade stater och större städer hafva på allmän bekostnad inrättat hälsovårdsstyrelser med egen polis under tillsyn af skickliga läkare och inspektörer för att kontrollera åtlydnaden och tillämpningen af hygieniska förordningar samt tillverkningen och försäljningen af lifsmedel och andra nödvändighetsartiklar. Epidemierna hafva äfven genom sådana åtgärder betydligt minskats i intensitet och dödlighetsprocenten nedgått. Man har nemligen till fullo insett att den själs- och kroppsarbetande människan är jordens dyrbaraste skatt, af hvilken intelligens och kraft och verksamhet all andlig utveckling och förädling är beroende samt all egendom har sitt ursprung och sin för-

kofran, och att det således ligger i samhällets eget intresse, att värna och omhulda detta sitt dyrbaraste kapital, så att det icke i otid eller genom vårdslöshet förfäres. Det helas bästa sammanfaller här som oftast med den enskildes.

För den rike, som för sig och sin familj icke är beroende af arbetsförtjenst och kan förskaffa sig all verdens komfort, är ett afbrott i det goda helsotillståndet visserligen alltid ett stort ondt, men för den mindre bemedlade, för kroppsarbetaren, som är beroende af sitt arbete, är helsan allt. Sjukdom är ekonomisk undergång och död ej allenast för honom sjelf utan för hustru och barn. Minst mägtar han äfven sjelf göra något för att skydda sig och de sina mot de faror, som på alla håll lura emot honom i form af mindre värdefulla och förfalskade födoämnen och andra nödvändighetsartiklar, ty han saknar tillgång att bekosta de dyrbara undersökningar, hvilka, enligt här gällande författningar, hvar och en sjelf, och på egen bekostnad, *måste* låta verkställa, om han vill något så när skydda sig mot förfalskningar och förgiftningar.

På landet, der det dessutom icke finnes några kemister, som kunna verkställa erforderliga undersökningar, är köparen helt och hållet i säljarens hand och måste taga varan sådan den är.

Enda sättet att åstadkomma en verksam kontroll såväl i fråga om konstsmör och andra för helsotillståndet skadliga lifsmedel och effekter af alla slag och skydda allmänheten mot de faror, som genom begagnandet af sådana kunna uppkomma, synes vara att här i Sverige likasom i England, Tyskland, Frankrike och i andra civiliserade stater i Europa och Amerika införa en sundhetsinspektion på statens bekostnad, hvilken för det allmänna skulle blifva ofantligt mindre kostsam och mera effektiv än om hvar och en medborgare i samhället, så, som nu är föreskrifvet, sjelf och på egen bekostnad skall låta undersöka de flesta matvaror och de flesta persedlar, han nödgas begagna, för att skydda sig mot förfalskningar och förgiftning.

Hvad konstsmöret särskildt beträffar, som nu blifvit en världshandelsartikel af största betydelse och som, om det icke beredes af för helsan oskadliga råämnen, otvifvelaktigt under stigande förbrukning kommer att hafva ett menligt inflytande på allmänna helsotillståndet, torde frågan vara af den stora universella betydelse att den, likasom post-, mynt- och vigt- m. fl. frågor, borde utgöra föremål för en allmän kongress, hvarvid åtskilliga sådana bestämmelser torde böra uppställas, såsom konstsmörfabrikernas ställande under de respektive staternas kontroll, konstsmörets färgning på sådant sätt, att det icke kunde för-

blandas med natursmör, och icke användas till förfalskning af sådant m. m. Tills någon sådan allmän öfverenskommelse mellan de olika staterna kunnat ordnas, torde det emellertid, på grund af hvad ofvan anförts, befinnas önskligt, ja nödvändigt, att kraftiga mått och steg vidtagas såväl för att värna vår mejerihandtering och derigenom vår modernäring för de faror, som hota i en ojemn strid mot förfalskning af mejeriprodukter, som ock för att skydda den stora allmänheten mot förfalskningar af smör och förgiftning genom konstsmör, beredt af ohelsosamma råämnen.

Att helt och hållet förbjuda tillverkning och försäljning af konstsmör i Sverige vore visserligen en radikal åtgärd att skydda mejerierna från misstankar att använda sådant till uppblandning af natursmöret och derigenom uppehålla den kredit smör åtnjuter. Ett sådant förbud torde emellertid svårigen kunna effektivt tillämpas, alldenstund vinsten af smuggling skulle blifva allt för betydlig och frestelsen dertill således oemotståndlig. Genom ett sådant förbud ginge allmänheten dessutom i mistning af ett utmärkt och billigt surrogat för smör, om nemligen genom förändring i lagstiftningen införseln af det underhaltiga och skadliga utländska konstsmöret kunde undertryckas och en god och helsosam vara i stället erhållas.

Det bästa sättet härvidlag synes således vara, såsom i de flesta andra fall, att »möta ondt med godt», d. v. s. genom egen fabrikation af godt margarinsmör uttränga det underhaltiga och helsovådliga utländska. I detta fall, likasom i många andra, kan man med fullt skäl säga: Sverige åt svenskarne.

Såsom ofvan anförts, kunna konstsmörsfabriker vara högst inbringande för sina egare, och för landet skulle det äfven vara en stor fördel, om sådana anlades, alldenstund en mängd användbart djurfett, som blott i inskränkt skala låter använda sig till födoämne för menniskor eller går till utländska konstsmörsfabriker, skulle kunna förvandlas i ett värdefullare och på samma gång billigare. För tillverkningen af ett sådant konstsmör åtgår dessutom ej obetydligt med mjölk, så att man exempelvis beräknar att vid de holländska konstsmörsfabrikerna användes mjölken af ej mindre än 67 à 68,000 kor förutom allt det natursmör, som måste ingå i beredningen af det bättre konstsmöret. Landtbruket, som sålunda lemna största delen af materialet till konstsmörsproduktionen, skulle således äfven draga endast nytta af en sådan fabrikation, ty konstsmöret, huru väl det beredes, kan aldrig blifva en farlig konkurrent till det *verkligt fina natursmöret*, hvilket alltid kommer att ega sin egen marknad. Den största fördelen af en

inhemsk konstsmörsfabrikation vore emellertid att det underhaltiga utländska och isynnerhet det ohelsosamma amerikanska konstsmöret kunde utträngas ur förbrukningen af ett bättre utaf egen tillverkning.

Intet hinder förefinnes dessutom att en lönande export af konstsmör härifrån likasom från Holland och Danmark kunde uppstå. Men härtill fordras att tillverkningen *från början till slut* ställes under statens kontroll, ty endast derigenom kan allmänheten vara säker mot förfalskning, och varan vinna kredit. En sådan kontroll öfver svenskt konstsmörs tillverkning lär icke heller möta några oöfvervinneliga svårigheter och kostnader. Privata mejerier ställas nu ofta under vetenskaplig kontroll, och kan sådant ske af enskilda personer, kan det så mycket lättare åstadkommas af statsverket.

Af hvad jag ofvan haft äran anföra framgår,

att ej obetydliga kvantiteter konstsmör af okontrollerad beskaffenhet årligen importeras till Sverige och användas i bagerier, å restaurationer och säljas samt förtäras såsom natursmör;

att antagligen en ej obetydlig del af det införda konstsmöret, såsom det numera på flera ställen tillverkas utan all slags kontroll, kan vara skadligt för allmänna helsotillståndet;

att allvarlig fara kan hota vår uppblomstrande mejerihandtering och i följd deraf vår modernäring jordbruket, om ej vissa kraftigt verkande bestämmelser i fråga om förfalskning af natursmör lagstadgas, så att utlandet, i synnerhet England, må ega säker garanti rörande äktheten af det smör vi dit exportera.

Och jag har af dessa skäl ansett mig böra underställa denna viktiga fråga Riksdagens pröfning, säker att all den uppmärksamhet deråt skall lemnas, som den onekligen förtjenar.

Då jag emellertid icke anser mig kompetent uppgöra ett nytt lagförslag, hvartill fordras noggrannare utredningar i både ett och annat hänseende än som af mig kunna åstadkommas, har jag ansett mig endast böra uppställa de hufvudgrunder, hvilka jag trott böra tillämpas vid upprättandet af en ny förordning angående konstsmör; öfverlemnande till Riksdagen att göra de förändringar deruti, som kunna befinnas lämpliga.

De principer, hvarpå en ny författning torde i hufvudsak böra byggas, anser jag vara följande:

att med »smör» menas endast sådant, till hvars beredning uteslutande användes fett af mjölk eller grädde;

att åter med »margarin» menas hvarje fabrikat eller produkt afsedd att likna natursmör, hvaruti fettet icke uteslutande hemtats ur mjölk

eller grädde, således äfven sådana blandningar, hvaruti natursmör till större eller mindre del angår, och att ingen sådan produkt, till hvilken fettet icke uteslutande är hemtadt ur mjölk eller grädde må säljas eller utbjudas eller exporteras under annat namn än »Margarin» och under andra vilkor än som kunna komma att i lag föreskrivas;

att alla kärl, hvaruti smör eller konstsmör inkommer till riket, skola vara märkta med det landets namn, hvarifrån varan kommer och är tillverkad, äfvensom med namn på fabrikanten och fabriken stämpel, samt att konstsmöret särskildt skall vara märkt med namnet »Margarin» och inpackadt i kärl, som till form och utseende skilja sig från sådana, hvaruti natursmör vanligen packas;

att uppgifter genom svenska konsulaten i utlandet skola årligen insändas med uppgift på de utländska konstsmörsfabrikerna och deras respektive märken jemte klassifikation på beskaffenheten af det konstsmör, som vid de olika fabrikerna tillverkas, och att intet annat konstsmör må i riket införas än det, som tillverkats vid fabriker, som äro ställda under vederbörlig kontroll, så att man kan vara betryggad att inga för helsan skadliga ämnen ingå i tillverkningen;

att blifvande fabriker af konstsmör här i landet ställas under statens kontroll;

att å hvarje torg eller försäljningslokal, der konstsmör säljes eller utbjudes, skall såväl *utanför* densamma som *inuti* lokalen med stora bokstäfver, anbringade på ett genast i ögonen fallande sätt, vara tillkännagifvet: »Här säljes margarin»;

att alla kärl, hvaruti konstsmör förvaras, försändes, säljes eller utbjudes, skola såväl å bottnarne som sidorna bära tydlig, *outplånlig* inskrift i stora bokstäfver »Margarin»;

att omslag vid inpackning af konstsmör, som utlemnas till köparne, skola bära beteckningen »Margarin» jemte säljarens namn och adress. Likaså skola alla regelbundet formade stycken konstsmör, som säljas, bära namnet »margarin»;

konstsmör som ur riket utföres skall förvaras i kärl, märkt med »Margarin» i stora tydliga synbara bokstäfver, jemte fabriken märke, hvarjemte varan skall i utskeppnings- och frakthandlingen angifvas såsom »margarin»;

att vederbörande allmän åklagare, polis i stad och på landet samt tjänstemän vid tullstationerna, skola, der misstanke uppstår om förbrytelse mot lagens föreskrifter, låta anställa undersökning och analys. Kostnaderna härför förskotteras af kommunen, men uttages sedan af lagbrytaren;

att böter till högt belopp och fängelse för förbrytelse mot lagen stadgas, hvaraf $\frac{2}{3}$ af böterna tillfalla angifvaren och $\frac{1}{3}$ kommunen, hvaruti förbrytelsen är begången, hvarförutom varan konfiskeras och tillfaller kronan;

att hvar och en, som säljer margarin för smör, anses vara medveten om lagbrottet och straffas därför, så vida han icke kan visa af hvem han emottagit varan till försäljning;

att lagbrytarens namn jemte förbrytelsen publiceras i platstidningarne, hvarförutom anslag om förbrytelsen uppsättes å den plats, der förbrytelsen begåtts samt å dörrarne till lagbrytarens bostad och butik, allt på hans egen bekostnad;

att biträden och arbetare hos lagöfverträdaren, som ega kännedom om lagbrottet, jemväl straffas med höga böter eller fängelse.

Skulle Riksdagen för sin del godkänna dessa hufvudgrunder för en skärpt, och mera betryggande lagstiftning angående kontrollen å tillverkningen och försäljningen af konstsmör, får jag vördsamt hemställa,

det Riksdagen täcktes besluta om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan det en ny författning, grundad på ofvanstående principer, ofördröjligen må blifva utfärdad.

Stockholm den 28 januari 1888.

Cl. Adelsköld.

Bil. Litt. A.

Chapter 29.

An Act for the better Prevention of the Fraudulent Sale of Margarine.
[23rd August, 1887.]

Whereas it is expedient that further provision should be made for protecting the public against the sale as butter of substances made in imitation of butter, as well as of butter mixed with any such substances:

Be it therefore enacted by the Queen's most Excellent Majesty, by and with the advice and consent of the Lords spiritual and Temporal, and Commons, in this present Parliament assembled, and by the authority of the same, as follows:

1. This Act may be cited as the Margarine Act, 1887.

2. This Act shall come into operation on the first day of January, one thousand eight hundred and eighty-eight. Commencement of Act.

3. The word »butter» shall mean the substance usually known as butter, made exclusively from milk or cream, or both, with or without salt or other preservative, and with or without the addition of colouring matter. Definition.

The word »margarine» shall mean all substances, whether compounds or otherwise prepared in imitation of butter, and wheter mixed with butter or not, and no such substance shall be lawfully sold, except under the name of margarine, and under the conditions set forth in this Act.

4. Every person dealing in margarine, whether wholesale or retail, whether a manufacturer, importer, or as consignor or consignee, or as commission agent or otherwise, who is found guilty of an offence under this Act, shall be liable on summary conviction for the first offence to a fine not exceeding twenty pounds, and for the second offence to a fine not exceeding fifty pounds, and for the third or any subsequent offence to a fine not exceeding one hundred pounds. Penalty.

5. Where an employer is charged with an offence against this Act, he shall be entitled, upon information duly laid by him, to have any other person whom he charges as the actual offender brought before the court at the time appointed for hearing the charge, and if, after the commission of the offence has been proved, the employer proves to the satisfaction of the court that he had used due diligence to enforce the execution of this Act, and that the said other person had committed the offence in question without his knowledge, consent, or connivance, the said other person shall be summarily convicted of such offence, and the employer shall be exempt from any penalty. Exemption from penalty.

6. Every person dealing in margarine in the manner described in the preceding section shall conform to the following regulations: Marking of cases.

Every package, whether open or closed, and containing margarine, shall be branded or durably marked »Margarine» on the top, bottom, and sides, in printed capital letters, not less than three quarters of an inch square; and if such margarine be exposed for sale, by retail, there shall be attached to each parcel thereof so exposed, and in such manner as to be clearly visible to the purchaser, a label marked in printed capital letters not less than one and a half inches square, »Margarine»; and every person selling margarine by retail, save in a package duly branded or durably marked as aforesaid, shall in every case deliver the same to the purchaser in or with a paper wrapper, on

which shall be printed in capital letters, not less than a quarter of an inch square, »Margarine».

Presumption
against
vendor.

7. Every person dealing with, selling, or exposing, or offering for sale, or having in his possession for the purpose of sale, any quantity of margarine contrary to the provisions of this Act, shall be liable to conviction for an offence against this Act, unless he shows to the satisfaction of the court before whom he is charged that he purchased the article in question as butter, and with a written warranty or invoice to that effect, that he had no reason to believe at the time when he sold it that the article was other than butter, and that he sold it in the same state as when he purchased it, and in such case he shall be discharged from the prosecution, but shall be liable to pay the costs incurred by the prosecutor unless he shall have given due notice to him that he will rely upon the above defence.

Margarine
imported or
manufactured.

38 & 39 Vict.
c. 63.

8. All margarine imported into the United Kingdom of Great Britain and Ireland, and all margarine whether imported or manufactured within the United Kingdom of Great Britain and Ireland, shall, whenever forwarded by any public conveyance, be duly consigned as margarine; and it shall be lawful for any officer of Her Majesty's Customs or Inland Revenue, or any medical officer of health, inspector of nuisances, or police constable, authorised under Section 13 of the Sale of Food and Drugs Act, 1875, to procure samples for analysis if he shall have reason to believe that the provisions of this Act are infringed on this behalf, to examine and take samples from any package, and ascertain, if necessary by submitting the same to be analysed, whether an offence against this Act has been committed.

Registration
of manufac-
tory.

9. Every manufactory of margarine within the United Kingdom of Great Britain and Ireland shall be registered by the owner or occupier thereof with the local authority from time to time in such manner as the Local Government Boards of England and Ireland and the Secretary for Scotland respectively may direct, and every such owner or occupier carrying on such manufacture in a manufactory not duly registered shall be guilty of an offence under this Act.

Power to in-
spectors to
take samples
without
purchase.

10. Any officer authorised to take samples under the Sale of Food and Drugs act, 1875, may without going through the form of purchase provided by that Act, but otherwise acting in all respects in accordance with the provisions of the said Act as to dealing with samples, take for the purposes of analysis samples of any butter, or substances purporting to be butter, which are exposed for sale, and are not marked

margarine, as provided by this Act; and any such substance not being so marked shall be presumed to be exposed for sale as butter.

11. Any part of any penalty recovered under this Act may, if the Court shall so direct, be paid to the person who proceeds for the same, to reimburse him for the legal costs of obtaining the analysis, and any other reasonable expenses to which the Court shall consider him entitled. Appropriation
of penalties.

12. All proceedings under this Act shall, save as expressly varied by this Act, be the same as prescribed by sections twelve to twenty-eight inclusive of the Sale of Food and Drugs Act, 1875, and all officers employed under that Act are hereby empowered and required to carry out the provisions of this Act. Proceedings.

13. The expression »local authority» shall mean any local authority authorised to appoint a public analyst under the Sale of Food and Drugs Act, 1875. Definition of
local autho-
rity.

Bil. Litt. B.

Lov

om Fabrikation, Forhandling og Udførsel af Kunstsmør.

VI Christian den Niende af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, Gjøre vetterligt: Rigsdagen har vedtaget og VI ved Vårt Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

Enhver, de vil fabrikere, forhandle eller her fra Landet udføre kunstigt Smør, af hvad Sammensætning tænkes kan, er pligtig at lade det færdige Produkt anbringe i Beholdere, som have en fra de sædvanlige Smør-Fustager væsentlig afvigende Form og derhos ere mærkede med Ordet: Margarin. Indenrigsministeren fastsætter Reglerne herfor.

Bih. till Riksd. Prot. 1888. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 10 Häft.

§ 2.

Opstaar der Mistanke om, at der enten i vedkommende Fabriker eller hos Forhandlere eller Exportøre af de omhandlede Varer og af Smør forefindes Kunst-Smør, uden at de ovennævnte Forskrifter ere iakttagne, kan Politiet eller Toldopsynet lade foranstalte fornøden Undersøgelse herom. Omkostningerne ved Undersøgelserne udredes af vedkommende Lovovertræder, hvis Mistanken findes begrundet, ellers af det Offentlige.

§ 3.

Overtrædelse af foranstaaende Forskrifter straffes med Bøder fra 200—2,000 Kr. samt med Konfiskation af de anholdte Varer.

§ 4.

Sager i Anledning af Overtrædelse af nærværende Lov behandles som offentlige Politisager.

Bøderne tilfalde i Kjøbenhavn Kommunens Kasse og undenför Kjøbenhavn de Fattiges Kasse for det sogn, hvar Förseelsen er begaaet. Konfiskationsbeløbet tilfalder ligeledes nævnte Kasser, dog med Fra-
drag af Halvdelen, der udbetales til Angiveren, saafremt han gjør Krav herpaa.

§ 5.

Denne Lov træder i Kraft den 1:ste Mai 1885 og gjælder til 1:ste Mai 1888.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette. Givet paa Ama-
lienborg, den 1:ste April 1885.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

CHRISTIAN R.

(L. S.)

Hilmar Finsen.

Bil. Litt. C.

Paris, 14 Mars 1887.

**Loi concernant la répression des fraudes commises dans la vente
des beurres.**

Le Sénat et la Chambre des députés ont adopté, Le Président de la République promulgue la loi dont la teneur suit:

Titre Ier.

De la répression des fraudes dans la vente des beurres.

Art. 1.er. — Il est interdit d'exposer, de mettre en vente ou de vendre, d'importer ou d'exporter, sous le nom de beurre, de la margarine, de l'oléo-margarine et, d'une manière générale, toute substance destinée à remplacer le beurre, ainsi que les mélanges de margarine, de graisse, d'huile et d'autres substances avec le beurre, qu'elle que soit la quantité qu'en renferment ces mélanges.

Art. 2. — Seront punis d'un emprisonnement de six jours à six mois et de 50 à 3,000 francs d'amende ceux qui auront sciemment contrevenu aux dispositions de l'article 1.er.

Toutefois, seront présumés avoir connu la falsification de la marchandise ceux qui ne pourront indiquer le nom du vendeur ou de l'expéditeur.

Art. 3. — Les substances ou les mélanges frauduleusement exposés, vendus, mis en vente, importés ou exportés, restés en la possession de l'auteur du délit seront confisqués, conformément à l'article 5 de la loi du 27 mars 1851.

Art. 4. — Les tribunaux pourront toujours ordonner que les jugements de condamnations prononcées par application des dispositions de l'article 2, soient, par extraits ou littéralement, publiés dans les journaux qu'ils désigneront, ou affichés dans les lieux ou marchés où la fraude a été commise, ainsi qu'aux portes de la maison et des magasins du délinquant, et à celles de la mairie du domicile de ce dernier, et ce toujours aux frais du condamné.

Art. 5. — En cas de récidive dans l'année qui suivra la condamnation, le maximum de l'amende sera toujours appliqué et le jugement toujours publié et affiché.

Titre II.

De la vente, du transport et de l'exportation de la margarine, de l'oléomargarine ou des graisses alimentaires.

Art. 6. — Tout marchand au détail de margarine, d'oléomargarine ou de substances ou mélanges destinés à remplacer le beurre devra informer l'acheteur que la substance ou le mélange par lui vendu n'est pas du beurre, en le livrant dans un vase, flacon ou enveloppe, portant en caractères apparents les mots: »Margarine, oléomargarine ou graisse alimentaire».

Art. 7. — Tout fabricant, marchand en gros expéditeur ou consignataire de margarine, d'oléomargarine ou de substances similaires, sera tenu de les placer dans des fûts ou récipients marqués en caractères apparents, imprimés ou creusés au feu, des mots: margarine, oléomargarine ou graisse alimentaire.

Art. 8. — Les fabricants, marchands, expéditeurs ou consignataires de margarine, oléomargarine ou de substances similaires, devront indiquer sur les factures, lettres de voitures, connoissemens, etc., pour chaque envoi de marchandises de ce genre, que les marchandises ainsi expédiées sont vendues comme margarine, oléomargarine, graisse alimentaire.

Tout voiturier et toute compagnie de transports, par terre ou par eau, devront reproduire cette désignation dans leurs livres, factures et déclarations ou manifestes.

Art. 9. — Ceux qui auront contrevenu aux dispositions des articles ci-dessus, 6, 7 et 8 paragraphe 1er, seront punis d'un emprisonnement de six jours à un mois et d'une amende de 25 à 1,000 fr., ou de l'une de ces deux peines seulement.

Les voituriers ou compagnies de transports, par terre ou par eau, qui auront contrevenu aux dispositions du second paragraphe de l'article 8, seront punis d'une amende de 25 à 500 fr.

Art. 10. — En cas de récidive dans l'année qui suivra la condamnation, le maximum de l'amende sera toujours appliqué.

Dispositions générales.

Art. 11. — Un règlement d'administration publique déterminera le mode et les conditions de la vérification à laquelle il devra être procédé en ce qui touche notamment les marchandises en transit par les

agents' des douanes ou des contributions indirectes; il sera procédé à cette vérification sans frais et sans entrave ni retard pour l'expédition des beurres.

Ce règlement d'administration publique devra être fait dans un délai de trois mois, sans que ce délai puisse en rien arrêter l'exécution de la présente loi, dans tous les cas où l'application dudit règlement n'est pas nécessaire.

Art. 12. — Sont applicables aux délits prévus et punis par la présente loi les dispositions de l'article 463 du code pénal.

La présente loi, délibérée et adoptée par le Sénat et par la Chambre des députés sera exécutée comme loi de l'État.

Fait à Paris, le 14 mars 1887.

Jules Grévy.

Par le Président de la République: Le ministre de l'agriculture,

Jules Develle.

Bil. Litt. D.

Konstsmör i Ryssland.

Följande lagförslag för konstsmör ligger för närvarande under behandling i Ryssland:

1) Hvarje produkt bestående af smör och fett sammanblandade skall benämnas »margarin-fett».

2) För detta fett skall betalas en bestämd skatt.

3) Finans- och domänministrarne skola bestämma beloppet af denna beskattning.

4) *Margarinfettet bör vara bjert färgadt, dock är den gula färgen förbjuden.*

5) Drittlarne eller omslagen om margarin-fettet skola vara målade i samma färg som fettet.

6) Drittlarne eller omslagen böra bära den fabriks namn, hvarifrån produkten utgått, samt vara betecknade med namnet »margarin-fett».

7) De butiker eller etablissement, som sälja verkligt smör, ega icke rätt att äfven sälja konstsmör.

8) Butiker eller etablissementer som sälja margarin-fett böra vara försedda med *ett speciellt märke*.

9) Hoteller, restauranter etc. och öfriga offentliga spisningslokaler skola på matsedlarne tydligt uppgifva om margarin-fett användes vid beredningen af maten.

10) Import af margarin-fett från utlandet är förbjuden, och öfverträdelse straffas med böter af 100 à 1,000 rubel. Den som säljer margarin-fett eller blandningar deraf för verkligt smör, straffas med *en till tre månaders fängelse*.

Detta lagförslag har underkastats medicinal-rådets bedömande, hvilken gjort några förändringar i detsamma nemligen:

Margarin-fett bör färgas rödt med alcanna, som är såväl billigt som oskadligt.

När margarin-fett säljes i små klimpar, böra dessa hafva en bestämd form, liknande t. ex. en tegelsten, hvarvid *hvarje klimp måste bära fabriakens namn samt äfven orden »margarin-fett»*.

Medicinalrådet anser emellertid, att straffen för öfverträdelsena äro alltför stränga, ty han hoppas att den föreslagna lagen endast skall blifva provisorisk, så att fabrikanterna af konstsmör må blifva i tillfälle att ordna sina affärer.

I framtiden skall man emellertid helt och hållet förbjuda försäljningen af konstsmör i Ryssland, emedan dessa surrogat anses kunna förorsaka magkatarr och i öfrigt vara skadliga för helsan.

Man hoppas att genom undertryckandet af konstsmörförsäljningen uppmuntra uppfödandet af boskap och på samma gång jordbruket i allmänhet.

Bil. Litt. E.

Tyska konstsmörlagen.

Den tyska lagen angående konstsmör eller som det heter, »lagen angående handel med ersättningsämnen i stället för smör», stadfästes af kejsaren den 12 juli detta år. Lagens särskilda paragrafer hafva följande lydelse:

§ 1. Affärslokaler och andra försäljningsställen, med ingrepp af försäljningsplatser på torg, i hvilka lokaler margarin yrkesmessigt

säljes eller utbjudes, skola på i ögonen fallande ställe bära tydlig, outplånlig inskrift: »Försäljning af margarin». Margarin i denna mening äro de naturligt smör liknande beredningar, hvilkas fetthinnehåll *icke uteslutande* härstammar från mjölk.

§ 2. Blandningar af smör med margarin eller andra slags matfett i syfte att handla med dessa blandningar samt yrkesmessig försäljning eller utbudande af dylika blandningar äro förbjudna. Under denna bestämmelse faller icke tillsättningen af smörfett, som härrör från användande af mjölk eller grädde vid framställningen af margarin, så framt icke mera än 100 vigtdelar mjölk eller 10 vigtdelar grädde användas på 100 vigtdelar af fettarter, som icke härstamma från mjölk.

§ 3. Fat och den yttre inpackning, i hvilka margarin yrkesmessigt säljes eller utbjudes, skola på lätt märkbart ställe bära en tydlig, outplånlig inskrift, som har beteckningen »margarin». Säljes eller utbjudes margarin yrkesmessigt i hela fat eller lådor, skall inskriften derjemte innehålla fabrikanternas namn eller firma. Vid yrkesmessig detaljförsäljning skall *margarin utlemnas till köparen i en inpackning, som bär beteckningen »margarin»* jemte försäljarens namn eller firma innehållande inskrift. Säljes eller utbjudes margarin yrkesmessigt i regelbundet formade stycken, skola dessa hafva form af *tärningar*, dessutom skall i dem finnas *intryckt den förut betecknade inskriften*, så framt de icke äro försedda med en denna inskrift bärande inpackning. Förbundsrådet är bemyndigadt, att, för att verkställa de föreskrifter, som innehållas i § 3, utfärda noggranna bestämmelser, hvilka skola offentliggöras i rikslagstidningen.

§ 4. Denna lags bestämmelser ega ingen tillämpning på sådana alster af den § 1 betecknade art, hvilka icke äro bestämda till föda åt menniskor.

§ 5. Öfverträdelser af denna lags föreskrifter samt af de bestämmelser, hvilka till följd af § 3 kunna af förbundsrådet utfärdas, straffas med böter af intill 150 mark eller med fängelse. I händelse af förnyad öfverträdelse ådömas penningböter af intill 600 mark eller fängelse intill tre månader. Denna bestämmelse eger ingen tillämpning, om efter den tid, det för äldre öfverträdelser ådömda straffet blifvit aftjenadt eller ådömdt, tre år förflutit. Jemte straff kan konfiskation af de i strid med dessa bestämmelser sålda eller utbudna produkter ådömas, oberoende af, att de tillhöra den dömda eller icke. Kan en bestämd person icke anklagas eller dömas, *kunna varorna konfiskeras*.

§ 6. Bestämmelserna i lagen om handel med näringsmedel o. s. v.

af den 14 maj 1879 äro fortfarande gällande. Bestämmelserna i denna lags §§ 16 och 17 finna äfven tillämpning vid öfverträdelsen af den föreliggande lagens bestämmelser.

§ 7. Föreliggande lag träder i kraft den 1 oktober 1887.

Bil. Litt. F.

Försäljningen af butterin o. d. i Frankrike.

Franska senaten har, utan förändring, antagit deputerade kammarens lagförslag angående straffbestämmelser för förfalskning, och lyder lagförslaget, hvilket inom kort blir fastställt, sålunda:

Afdelning I.

1:o. Förbjudes att under namn af smör hålla till försäljning, försälja, importera eller exportera margarin, oleomargarin, eller annan materia afsedd till surrogat för smör, äfvensom smör uppblandadt med margarin, fett, olja eller andra substanser, oafsedt af huru stor eller liten proportionen af tillsatsen är.

2:o. Hvar och en, som afsigtligt öfverträder denna förordning, ådömes fängelse, från 6 dagar ända till 6 månader, och böter från 50 till 3,000 francs. Hvar och en som säljer ofvannämnda fabrikat, *anses vara medveten om dess oäkta beståndsdelar*, såvidt han icke kan uppgifva namnet på den person, af hvilken han emottagit varan.

3:o. De fabrikat eller blandningar, hvilka utbjudits till salu, sålts, importerats eller exporterats och som befinna sig i den åtalades ego, *skola konfiskeras*.

4:o. Domstolarne ega rättighet beordra, att de bevisade förfalskningarne, antingen helt och hållet eller delvis, skola *publiceras i plats-tidningarne*, och dessutom genom anslag kungöras å den torgplats, hvarest förfalskningen begåtts, *samt äfven å dörrarne till den åtalades bostad och butik, allt på hans egen bekostnad*.

5:o. Erhålles bevis om en andra lagöfverträdelse inom 12 månader, ådömes högsta straff.

Afdelning II.

Angående försäljning, transport och export af margarin och animaliskt fett.

6:o. Återförsäljare af margarin, oleomargarin eller andra fabrikat, afsedda att utgöra surrogat för smör, bör underrätta köparen att det sålda fabrikatet icke är smör och leverera varan i lådor, kärl etc. hvarå orden »margarin», »oleomargarin» eller »animaliskt fett», finnas anbragta med stora bokstäfver.

7:o. En gros fabrikanter och försäljare af margarin, oleomargarin och liknande fabrikat åläggas äfven att märka fat och drittlar på samma sätt.

8:o. Sagde fabrikanter och köpmän åläggas ock att hafva dessa ord tryckta på sina räkningsvignetter och att låta en sådan medfölja hvarje parti; dessutom åläggas äfven alla transport- och expeditiionskompanier till lands och sjös att kopiera denna angifning på sina listor och i sina böcker.

9:o. Hvar och en som öfverträder någon af de tre ofvanstående klausulerna, gör sig skyldig till 6 dagar à 1 månads fängelse, och till 25 à 500 francs böter, eller till endera af dessa båda straff, allt efter domstolens godtfinnande.

10:o. Erhålles bevis om en andra öfverträdelse inom 12 månader ådömes högsta straff.

Bil. Litt. G.

Lag mot margarin i England.

Konstgjordt smör har, som bekant, i Englands stora fabriksdistrikt haft sin förnämsta marknad, och länge nog har befolkningen fått köpa margarin som verkligt smör. Det är därför, som nu en parlamentsakt af den 23 augusti 1887 blifvit gifven för att förhindra det bedrägeri, som så länge egt rum vid handeln med smör.

Vi meddela här nedan parlamentsakten i sin helhet:

Enär det är nödvändigt att mått och steg skyndsamt vidtagas, för att skydda allmänheten mot försäljningen af substanser liknande verkligt smör, äfvensom af smör uppblandadt med dylika substanser, stad-

gas af Hennes Maj:t Drottningen med råd och samtycke af herrar parlamentsledamöter följande:

1. Denna akt bör benämnas Margarinakt 1887.
2. Akten skall tillämpas från och med 1:sta januari 1888.
3. Med ordet »smör» skall förstås den substans som vanligen är känd som smör, uteslutande tillverkad af mjölk eller grädde, eller båda delarne, med eller utan salt eller andra preservativ, och med eller utan tillsats af färgämne.

Med »margarin» skall förstås alla substanser, sammansatta eller på annat sätt beredda, som likna smör, oafsedt om de äro uppblandade med smör eller icke, och ingen sådan substans får lagligen säljas, annat än under namn af margarin, samt under de vilkor som i denna akt fastställas.

4. Hvar och en som handlar med margarin, vare sig en gros eller i minut, eller som är fabrikant, importör, konsignatör, kommissionär eller dylikt och befinnes skyldig till öfverträdelse af denna akt, straffas med böter första gången icke öfverstigande 20 *pund st.*, andra gången icke öfverstigande 50 *pund* och tredje eller följande gånger icke öfverstigande 100 *pund*.

5. Om principal åtalas för öfverträdelse af denna akt, eger han att vid domstolen inställa en annan person, hvilken han angifver såsom varande den, hvilken verkligen begått förbrytelsen, och om principalen till domstolens tillfredsställelse kan bevisa att han (principalen) följt vederbörliga stadgar, och att den andra personen begått öfverträdelsen i fråga utan hans kännedom, samtycke eller efterlåtenhet, skall denne andre person dömas för öfverträdelsen, och principalen frias från straff.

6. Hvar och en som handlar med margarin på förut omnämndt sätt, måste rätta sig efter följande bestämmelser:

Hvarje omslag, öppet eller slutet, och innehållande margarin, skall vara brännmärkt eller på annat sätt varaktigt märkt med ordet »Margarin» såväl å locket som å botten och sidorna, med tryckta bokstäfver, icke mindre än $\frac{3}{4}$ af en kvadrattum och om sådan margarin utställes till minutförsäljning skall vid hvarje parti fästas en lapp, på så sätt att köparen tydligen kan varseblifva den, hvarpå skall med tryckta bokstäfver, icke mindre än $1\frac{1}{2}$ kvadrattum stora, finnas betecknad ordet »Margarine», och hvar och en som säljer margarin i minut, undantagandes då margarinen är emballerad i på ofvannämnda sätt märkta omslag, skall alltid leverera densamma till köparen i eller med ett omslag, hvarå skall vara tryckt, med bokstäfver icke mindre än $\frac{1}{4}$ kvadrattum, ordet »Margarine».

7. Hvar och en som säljer, utställer, utbjuder till salu, eller har i sin ego till försäljning margarin, som icke behandlats i enlighet med denna akts föreskrifter skall dömas skyldig till förbrytelse mot denna akt, så framt han icke till domstolens belåtenhet bevisar, att han köpt varan för smör, och med ett för detta ändamål skrifvet intyg eller en faktura bevisar att han icke haft skäl att tro, när han sålde varan, att den utgjorde annat än smör, och att han sålt den i samma tillstånd som han köpt den, i hvilket fall han skall frias från ansvar, men dock dömas skyldig att betala de omkostnader åklagaren haft, så framt han icke gifvit honom vederbörlig notis om att han ämnar förlita sig på ofvannämnda försvar.

8. Margarin som importerats till Storbritanniens förenade konungarrike och Irland, och all margarin, oafsedt om den importerats eller tillverkats inom Storbritanniens förenade konungarrike och Irland, skall om den transporteras med allmänna fortskaffningsmedel behörigen angifvas som margarin, och är det lagligen tillåtet hvarje tjänsteman vid Her Majesty's Customs or Inland Revenue eller vid helsovården, inspektören för födoämnen eller poliskonstapel, auktoriserad under afdelning 13 i 1875 års akt angående försäljning af födoämnen, att förskaffa sig prof för analys om han har skäl att tro det de i denna akt omnämnda födoämnen strida mot ofvannämnda akt af 1875, samt att undersöka och taga prof från hvarje packe, och om så befinnes nödigt, genom analysering försäkra sig om, huruvida öfverträdelse af denna akt egt rum.

9. Hvarje margarinfabrik inom Storbritanniens förenade konungarrike och Irland, skall af egaren eller innehafvaren deraf *inregistreras hos den lokala myndigheten* tid efter annan på sätt som the Local Government Boards of England and Irland och the Secretary for Scotland må föreskrifva, och hvarje sådan egare eller innehafvare, hvilken drifver sådan tillverkning i fabrik, som ej vederbörligen registrerats, dömes skyldig till öfverträdelse af denna akt.

10. Hvarje tjänsteman, som är bemyndigad att, på grund af 1875 års akt för försäljning af födoämnen, taga prof, eger att utan att köpa, men i öfrigt med iakttagande af de bestämmelser, som gälla för profs uttagande, för analysering erhålla prof af smör eller substanser, hvilka utgifvas vara smör, och hvilka äro utställda till försäljning, utan att vara märkta med ordet Margarin enligt denna akts föreskrifter; hvarje sådan substans, hvilken icke är på sådant sätt märkt, *antages vara utbjuden såsom verkligt smör.*

11. De böter, som enligt denna akt ådömas, skola erläggas till

den person som väckt processen, för att gälda honom för de lagliga omkostnader han haft för analysering och andra rimliga kostnader, som af domstolen anses berättigade.

12. Vid alla förhållanden som kunna hänföras under denna akt skall man tillvägagå på samma sätt som föreskrifves i paragraferna 12 till 28 i 1875 års akt, angående försäljning af födoämnen, undantagandes när denna Margarinakt tydligen föreskrifver annat, och alla tjänstemän, som tjänstgöra enligt ofvannämnda 1875 års akt, bemyndigas och åläggas härmed att äfven utföra denna akts stadgar.

13. Med uttrycket »lokal myndighet» bör förstås hvilken som helst lokal myndighet, som är berättigad att utföra offentlig analysering i enlighet med 1875 års akt angående försäljning af födoämnen.

Bil. Litt. H.

Kongl. Maj:ts nådiga förordning, angående kontroll å handeln med margarin eller konstgjordt smör;

gifven Stockholms slott den 2 oktober 1885.

Vi OSCAR, med Guds nåde, Sveriges, Norges, Götes och Vendes Konung, gøre veterligt: att, efter framställning från dels Riksdagen, dels åtskilliga hushållningssällskap och sedan landbruksakademiens förvaltningskomité, kommerskollegium och generaltullstyrelsen blifvit i ärendet hörde, Vi funnit godt att, beträffande kontroll å handeln med s. k. margarin eller konstgjordt smör, i nåder stadga som följer:

§ 1.

Med *margarin* afses i denna författning allt sådant konstgjordt smör, i hvars sammansättning ingår fett, som ej är framställt ur mjölk.

§ 2.

1 mom. Margarin, som är afsedt till försäljning, ehvad varan är inom riket tillverkad eller från utrikes ort införd, skall förvaras i kärl,

å hvilket ordet *Margarin* är anbringadt på ett varaktigt, tydligt och lätt i ögonen fallande sätt.

Finnes ej sådant märke å kärll, som ankommer från utrikes ort och angifves innehålla margarin, må varan ej utlemnas från tullverket förr än kärlet blifvit genom varuegarens eller kronobetjentes försorg behörigen märkt.

2 mom. I försäljningslokal, der margarin hålles till salu skall tydligt tillkännagifvande derom finnas å lämpligt ställe anslaget.

3 mom. Margarin, som ur riket utföres, skall förvaras i kärll, märkt på det i 1 mom. föreskrifna sätt; hvarjemte varan skall i skeppnings- och frakthandlingarna angifvas såsom margarin.

§ 3.

1 mom. Den, som säljer eller till salu håller margarin utan att detsamma är förvaradt i kärll, märkt så som i 2 § 1 mom. föreskrifves, böte från och med femtio till och med femhundra kronor.

2 mom. Bryter någon mot föreskriften i 2 § 2 mom. vare bot högst femtio kronor.

3 mom. Den, som från riket utför eller söker utföra margarin utan att detsamma är förvaradt i kärll, märkt så som i 2 § 1 mom. föreskrifves, eller utan att varan är såsom margarin i skeppnings- och frakthandlingarna angifven, straffes med böter från och med etthundra till och med ett tusen kronor.

§ 4.

Af böter, som enligt denna författning ådömas, tillfalle en tredjedel kronan och två tredjedelar åklagaren. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, förvandlas de efter allmän lag.

§ 5.

Förseelse mot de i denna författning gifna föreskrifter åtalas hos polisdomstol, der sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare, eller, der sådan icke finnes, vid allmän domstol; och gälle, i fråga om klagan

öfver domstols eller poliskammares beslut i dessa mål, hvad i allmänhet angående besvär i brottmål är förordnad.

§ 6.

I fråga om straff för den, som säljer margarin för naturligt smör, gälle hvad allmän strafflag innehåller.

§ 7.

1 mom. Allmän åklagare åligge att åtala förseelser mot denna författning samt tillse att kärlet, deri margarin förvaras, behörigen märkes och, der egaren sådant underlåter, om märkningen besörja.

2 mom. Förekommer anledning till antagande att från utrikes ort ankommen eller till utförsel ur riket angifven vara utgöres af margarin, fastän kärlet, hvori densamma förvaras, icke är så märkt, som i 2 § 1 mom. föreskrifves, åligge tullförvaltningen att genast derom underätta vederbörande åklagare, på det denne må blifva i tillfälle vidtaga de åtgärder, som på honom ankomma.

§ 8.

1 mom. Misstänkes, att vara utgöres af margarin, fastän densamma icke är förvarad i kärlet, märkt på föreskrifvet sätt, eger allmän åklagare att deraf taga prof. Sådan proftagning må dock ej, hvad angår vara, som befinnes i tullverkets vård, ske före varans tullbehandling.

Proftagningen skall verkställas med tillbörlig varsamhet, så att hvarken varan eller kärlet onödigtvis skadas.

2 mom. Profvet, som bör utgöra omkring 50 gram, skall tagas i två vittnens närvaro och förseglas med åklagarens insegel, hvarefter detsamma skall för utrönande af varans beskaffenhet öfversändas till behörig undersökningsförrättare.

§ 9.

1 mom. Rikets landtbruksinstitut och de af hushållningssällskapen med understöd af statsmedel inrättade kemiska stationer för jordbruket

och näringsarne äro behöriga att verkställa undersökning, hvarom i 8 § sägs, och att öfver undersökningen afgifva intyg.

Enahanda behörighet tillkommer äfven sakkunnig person, som erhållit Konungens befallningshafvandes bemyndigande att förrätta dylika undersökningar.

2 mom. Föreskrifter rörande sättet för undersökningens verkställande samt formulär för intyg meddelas af landtbruksakademiens förvaltningskomité.

§ 10.

För undersökningen jemte derå grundadt intyg utgår ersättning enligt följande taxa:

för undersökning af ett ensamt prof	12 kronor,
» » » två samtidigt inlemnade prof.....	20 »
» » » hvarje prof utöfver de två första, då flera prof samtidigt inlemnas, ytterligare.....	5 »

§ 11.

Kostnaden för undersökningen skall utbetalas af den, som påkallat undersökningen och, då densamma verkstälts på grund af myndighets förordnande, af Konungens befallningshafvande i länet. Varder icke den undersökta varans egare genom domstols utslag ålagdt att slutligen gälda kostnaden; då skola de af Konungens befallningshafvande utbetala belopp före utgången af januari månad hvarje år hos Kongl. Maj:t i civildepartementet anmälas till ersättande, och vill Kongl. Maj:t, hvad angår kostnad, som åklagare utbetalt, på framställning af Konungens befallningshafvande taga i öfvervägande, huruvida i något särskildt fall åklagaren anses böra från utgiften frikallas och densamma af allmänna medel gäldas.

§ 12.

För märkning, som åklagaren besörjt, eger han af varuegaren be- komma godtgörelse efter räkning.

Denna författning träder i kraft den 1 november 1885.

Det alla, som vederbör, hafva sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hafve Vi detta med egen hand underskrifvit och med Vårt Kongl. sigill bekräfta låtit. Stockholms slott den 2 oktober 1885.

O S C A R.

(L. S.)

E. von Krusenstjerna.

Bil. Litt. I.

**Uppgift öfver införseln af smör af mjölk eller grädde
till Sverige 1886 (ur tulljournalerna).**

Landet, hvarifrån importen skett.	Vikten, upp- tagen i kilogram.
Norge	31,741
Finland	2,137,804
Ryssland	392,694
Preussen	1,325
Danmark	220,506
Lübeck	15,737
Hamburg	2,854
Bremen	783
Holland	3,788
England	45,024
Summa	2,852,256

Bil. Litt. K.

Uppgift öfver införseln till Sverige af konstgjordt smör under år 1886, specificerad på tullkammardistriktet äfvensom på de olika länder från hvilka importen skett.

Tullkammare.	De olika länderna.									Summa.
	Norge.	Danmark.	Litbeck.	Hamburg.	Bremen.	Holland.	Belgien.	England.	Frankrike.	
	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	kg.	
Gefle	—	—	—	375	—	—	—	—	—	375
Stockholm	1,201	2,094	—	32,023	520	14,962	18,311	1,950	346	71,407
Norrköping	—	30	—	—	—	—	—	1,250	—	1,280
Kalmar	5,795	281	—	—	—	—	—	—	—	6,076
Karlskrona	78	890	—	—	—	—	—	—	—	968
Carlshamn	—	218	—	—	—	—	—	—	—	218
Åhus	—	2,086	—	—	—	—	—	—	—	2,086
Cimrishamn	—	142	—	—	—	—	—	—	—	142
Ystad	—	10	—	—	—	—	—	—	—	10
Malmö	3,425	19,540	457	320	—	6,521	—	430	—	30,693
Landskrona	247	17,852	—	—	—	—	—	—	—	18,099
Helsingborg	—	11,608	—	—	—	—	—	—	—	11,608
Halmstad	—	169	—	—	—	—	—	—	—	169
Varberg	—	229	—	—	—	—	—	—	—	229
Göteborg	77,403	13,915	100	9,158	486	25,322	6,555	11,614	—	144,553
Uddevalla	5,757	—	—	—	—	—	—	—	—	5,757
Strömstad	42,287	—	—	—	—	—	—	—	—	42,287
Gränsen mot Norge ..	193,791	—	—	—	—	—	—	—	—	193,791
Summa	329,984	69,064	557	41,876	1,006	46,805	24,866	15,244	346	529,748

Bil. Litt. L.

Telegram från Hushållningssällskapets möte

Major Adelsköld.

Stockholm.

Mötet besökt af minst 120 personer. Lyckades först sent på eftermiddagen få fram frågan om margarinlagen. Edert förslag godkändes enhälligt. Föreslår enskildt ändring i sjetten punkten. »Här säljes margarin.»

Hörnell.